

Korte risicobeoordeling

***Scirtothrips dorsalis* Hood (EU – Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Scirtothrips dorsalis* Hood

Categorie: insecten en mijten

Datum: december 2019

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: in Spanje met als officiële status 'present, under eradication, only in some parts of the member state concerned'. In 2017 werd het organisme vastgesteld in citrus in Valencia en in 2019 in mango en in citrusplanten in Andalusië. In 2008 was het organisme vastgesteld in drie tropische kassen van een botanische tuin in het Verenigd Koninkrijk. In twee van deze kassen was het organisme vrij snel geëlimineerd, maar in de laatste kas (een 'Palm House') lijkt de trips pas in 2019 te zijn uitgeroeid (EPPO Global Database, 02.12.2019).

Buiten de Europese Unie: het organisme komt van origine waarschijnlijk uit Azië en is nu aanwezig in bijna alle werelddelen (EPPO Global Database, 02.12.2019).

Waardplanten

Het is een polyfaag organisme, dat zich in Nederland waarschijnlijk alleen in kassen kan vestigen (Vierbergen & Van der Gaag, 2009; EFSA_Panel_on_Plant_Health, 2014). Voor Nederland o.a. relevant voor de volgende kasteelten:

Voedselgewassen, o.a.

- *Capsicum annuum* L. (paprika en Spaanse peper)

Sierteelt, o.a.

- *Chrysanthemum* L. (chrysaant)
- Diverse potplanten, in het verleden in Nederland o.a. aangetroffen op *Chaenomelus*, *Podocarpus* en *Ficus* (en vervolgens geëlimineerd)

Belangrijkste pathways

1. Planten bestemd voor opplant met uitzondering van zaden

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	4	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	3	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	1	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	2	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	2	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	3	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	4	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	1	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 4 [1-5]

Biologie

Eieren, larven poppen kunnen aanwezig zijn op de bovengrondse delen van planten. Het (pre)popstadium kan zich ook in aanhangende grond bevinden (EFSA_Panel_on_Plant_Health, 2014).

Wet- en regelgeving

Er zijn geen bijzondere eisen voor planten bestemd voor opplant met betrekking tot het organismen. Er gelden bijzondere eisen voor aanhangende grond die ervoor moeten zorgen dat de grond die gebruikt wordt bij het planten vrij is van schadelijke organismen en dat besmetting tijdens de teelt via contact wordt voorkomen middels hygiënemaatregelen (Uitvoeringsverordening 2019/2072, Bijlage VII, punt 1). Deze maatregelen kunnen aanwezigheid van poppen echter niet uitsluiten omdat de grond besmet kan raken doordat larven vanuit bovengrondse plantendelen de grond kunnen besmetten en zich daar verpoppen.

Vondsten en intercepties

In de periode augustus 2009 t/m juli 2019 is het organisme twee maal genotificeerd op planten bestemd voor opplant, in 2013 op planten uit Indonesië en in 2016 op planten uit Spanje (Europhyt, 12.08.2019). De oorspronkelijk herkomst van de planten uit Spanje was niet bekend. In juni 2011, september 2014, juni 2015, september en december 2016 is het organisme gevonden op potplantenbedrijven waarbij het organisme zeer waarschijnlijk was binnengekomen met de import van de planten.

Score

Er zijn meerdere intercepties en vondsten geweest in de teelt in de afgelopen 10 jaar en het organisme komt mogelijk meer dan 1 maal per 2 jaar binnen (score 4).

P2 (transfer): 5 [1-5]

De pathway is planten bestemd voor opplant met uitzondering van zaden. De planten waarop *S. dorsalis* is aangetroffen worden na import meestal in een kas verder geteeld. Alle vondsten en intercepties zijn tot nu toe gedaan op sierplanten.

P3 (kans op vestiging na transfer): 3 [1-5]

Kleine populaties in kassen worden mogelijk via reguliere gewasbescherming geëlimineerd (zie ook (Vierbergen & Van der Gaag, 2009)).

P4 (kans overleven uitroeiactie): 1 [1-4]

Besmettingen zijn tot nu toe succesvol geëlimineerd uit kassen met commerciële teelten in Nederland. Eliminatie uit een 'Palm House' in het VK bleek minder eenvoudig. Bestrijding in een dergelijk kas met veel grote planten is veel lastiger dan in een commerciële teelt.

Effect op perceelsniveau: 2 [1-5]

De inschatting is dat het organisme goed beheerst kan worden met middelen die nu al worden ingezet tegen andere plagen (o.a. Californische trips), zowel in de consumptie- als sierteelt (Vierbergen & Van der Gaag, 2009).

Mate van verspreiding: 1 [1-4]

De verwachting is dat door lokale eliminatie en beperkte natuurlijke verspreiding het aantal besmette kassen per jaar beperkt zal blijven (minder dan 10%).

Productiewaarde-teelt: 1 [1-6]

De productiewaarde van zowel paprika als chrysant was meer dan 250 miljoen euro in 2018.

Impact op groene ruimte: 1 [1-5]

Het organisme kan zich buiten vrijwel zeker niet vestigen

Export-maatregelenniveau: 3 [1-4]

De kans op natuurlijke verspreiding tussen kassen is klein, waardoor een kas vrij gehouden kan worden van de trips mits het organisme niet wordt binnengebracht via menselijk handelen (score 3).

Productiewaarde-export: 6 [1-6]

Zie 'Productiewaarde-teelt'

4. Referenties

- EFSA_Panel_on_Plant_Health, 2014. Scientific Opinion on the pest categorisation of *Scirtothrips dorsalis*. EFSA Journal, 12, 3915. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2014.3915>
- Vierbergen B & Van der Gaag DJ, 2009. Pest risk assessment *Scirtothrips dorsalis* Plant Protection Service, Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality, the Netherlands. Beschikbaar online: <https://english.nvwa.nl/topics/pest-risk-analysis/documents/plant/plant-health/pest-risk-analysis/documents/pest-risk-analyses-scirtothrips-dorsalis>

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De

daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.